

Række er de Samfund, der ere anerkjendte af Staten, og som maae finde sig i, at de Forstandere, som de vælge, faae en Kaldelse, en Stabfæstelse i deres Embeder af Staten. Deraf følger, at de Pligter, som de overtage sig, faae Statens Bekræftelse. Dette gjælder saaledes om Søderne her i Landet; det er et anerkjendt Samfund, deres Forstandere stabsfæstes af Staten, og Følgen af denne Stabfæstelse er, at de Handlinger, som disse foretage sig, blive for Medlemmernes Vedkommende anerkjendte af Staten. Men som Nr. 3 er det anerkjendt i den danske Grundlov, at der i religiøse, i aandelige Sager bestaaer endnu et Slags Samfund, som ikke ere anerkjendte af Staten, og der er nu mangfoldige af disse Samfund, som ikke ere anerkjendte af Staten. Min Overbeviisning om disse Ting er grundet paa, at jeg har gennemgaaet de samme Studier som Alle de, der ere ansatte i Følkirken, og mine Studier have ført mig til bestemt at erklære, at i aandelige Sager ere de bedst stillede, som staae frit overfor Staten, og Staten er i Sandhed ogsaa bedst tjent med de Samfund, som staae saaledes. Disse uheldige, uklare Forhold, som ere arvede paa Grund af, at der indkom et uheldigt Ord i Grundloven, som har forrykket Begreberne paa saa mangfoldige Medborgere, skulde vi uden egentlig Grundlovsforandring see at komme ud over. Jeg troer nu, at det vanskelige lykkes nogensinde ganske at frigjøre os for det Ubehagelige i denne Bestemmelse; men jeg skal dog antyde en Vej, ad hvilken jeg mener, at man med Sikkerhed kunde komme til saavidt muligt at fjerne de Vanskeligheder, som deraf ere opstaaede, og det er den, at den ærede Bestyrelse af Kirkevæsenet i Foræning med de Medlemmer af Rigsdagen, som have en alvorlig og rebelig Villie til at bringe disse Forhold til den bedst mulige Løsning, toge alt det Verdslige bort fra Kirken. Et stort Skridt i denne Retning vilde der være gjort, saasnart man gik frem paa den Vej, der er betegnet ved det Forslag, som det ærede Medlem for Svendborg Amts Bde Valgtreds (S. A. Hansen) har indbragt her i Thinget, og sagde: lader os sætte Præsterne paa fast Gage! Dette er et Middel til at fjerne hele den uheldige Sammenblanding af Stat og Kirke, idet saalænge

Følkirken staaer der saaledes, at den har et omstridt Omraade, at der er en Eiendom, om hvilken man ikke veed, om den tilhører Staten eller Kirken; saalænge er der en Forbindelse mellem denne Følkirke og den lovgivende Forsamling, som her sidder, en Forbindelse, hvorved disse Sager bestandig ville blive blandede sammien. Jeg vil tillade mig at sige, at hvis Rigsdagen nogensinde skulde komme til at give sin lovgivende Myndighed til en anden Forsamling, som man vilde kalde Organet for den danske Følkirke, i samme Øieblik vilde der være givet det sikreste Middel til inden kortere eller længere Tid at opløse i en Mængde forskjellige Samfund den danske Følkirke. Det er Oplosningens første og sikreste Spire. Thi hvorledes er det muligt i en Forsamling som Rigsdagen at faae vedtaget en Lov, der i mindste Maade kunde tilfredsstille den præstelige Ordning, som nu bestaaer i Følkirken? Hvis de Herrer ville bestrebe sig for at tænke sig ind i dette Forhold, ville De kunne sige Dem selv, at en saadan Lov aldrig vilde kunne gives her; jeg tør sige med stor Sikkerhed: den vil aldrig blive givet her i denne Forsamling, den vil ikke komme, og den bør aldrig komme. Nu have vi et Tilfælde for os: en Kreds af Medborgere har, som det er blevet sagt fra Ministerbordet og flere andre Steder, bragt de Offre, der ere de tungeste i Livet — jeg siger: overfor de aandelige Ting og, hvad der gjælder de høieste Interesser, er et Greb i Kommen dog ikke af de tungeste Offre, men alligevel agter jeg de Offre, der ere bragte i denne Anledning, — og der er blevet bygget den saakaldte Nazarethkirke i Nyslinge Sogn. Vil der ikke om kortere eller længere Tid komme en Røst fra Folket, som siger: hvorfor bygge nye Kirker, naar vi have Kirker over hele Landet; hvorfor lade Medborgere sætte sig i Bekostning for at opføre nye Kirker, naar der i vore Forsædres Tid er bygget Kirker, hvis Bestemmelse var at tjene til Opbyggelse for vore Medborgere? Det Spørgsmaal skal blive løst: hvem tilhøre Kirkerne i Landet, tilhøre de den lutherst-evangeliske Kirke? Nei; de tilhøre ikke den lutherst-evangeliske Kirke, de tilhøre Sognebeboerne, i hvis Kreds de ligge. Dette er sandt, og det kan denne Forsamling